

Geannoteerde agenda van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 6 april 2020

Het voorzitterschap heeft een informele JBZ-Raad voor ministers van Justitie aangekondigd over de gevolgen van maatregelen aangaande de COVID-19 uitbraak op justitiële samenwerking op het gebied van strafrecht en civielrecht.

Het voorzitterschap wil hiermee de gelegenheid bieden om informatie uit te wisselen over maatregelen die lidstaten hebben genomen op Justitie terrein naar aanleiding van de uitbraak van het COVID-19 virus. Deze maatregelen moeten volgens het voorzitterschap proportioneel zijn en fundamentele rechten en rechtsstatelijkheid respecteren.

Het voorzitterschap geeft de uitwisseling van informatie tijdens de informele JBZ-Raad vorm aan de hand van een aantal thema's:

- Door de lidstaten ingevoerde of overwogen maatregelen met betrekking tot de werking van het rechtssysteem;
- De sancties (bestuursrechtelijk of strafrechtelijk) waarmee lidstaten de naleving van maatregelen handhaven;
- Suggesties van lidstaten voor andere thema's op justitie terrein waarbij informatie-uitwisseling bevorderlijk zou zijn; en in aanvulling daarop suggesties welke andere maatregelen op justitie terrein op EU-niveau genomen zouden moeten worden in het kader van de COVID-19 uitbraak.

Nederland ondersteunt het standpunt van het voorzitterschap dat ook op justitie terrein informatie-uitwisseling tussen de lidstaten van toegevoegde waarde kan zijn. Daarbij hecht Nederland, gelet op de aard en omvang van de crisis, sterk aan afstemming op EU-niveau en zoveel mogelijk gezamenlijk optreden, indachtig nationale bevoegdheden.

In dat kader is voor Nederland de notie van belang dat rechtshandhaving en rechtspleging belangrijke vitale hoofdprocessen zijn. De maatregelen die binnen de organisaties van het rechtssysteem zijn genomen, zijn er op gericht om deze vitale processen zo veel en zo lang als mogelijk doorgang te laten vinden. Voorts ziet Nederland hierbij specifiek het belang van het doorlopen van Europese justitiële samenwerking ten behoeve van de grensoverschrijdende opsporing en vervolging van criminelen. Het gebruik van digitale middelen, zoals telehoren en videoconferencing, zijn hierbij van meerwaarde. Ook in dit kader is digitalisering van betekenis.

Nederland wil daarnaast graag van gedachten wisselen over andere onderwerpen op justitieterrein die aandacht vragen vanwege de COVID-19 uitbraak. Zo kan het nuttig zijn om informatie uit te wisselen over de vervolging van nieuwe criminele fenomenen die als gevolg van de COVID-19 crisis worden waargenomen, zoals een toename van internetcriminaliteit. Uitwisseling kan bijdragen aan betere samenwerking in geval van vervolging van grensoverschrijdende gevallen. Hoewel de bestrijding van het COVID-19 nu voorop staat, acht Nederland het tevens van belang dat de bestaande regels en afspraken omtrent gegevensbescherming en rechtsstatelijkheid worden nageleefd. Nederland wil ook, in lijn met de SG van de Raad van Europa en de voorzitter van de Commissie Von der Leyen, uitdragen dat het begrijpelijk is dat lidstaten nu bijzondere maatregelen nemen in het kader van de bestrijding van het COVID-19 virus, maar dat daarbij ook de beginselen van de rechtsstaat, democratie en fundamentele rechten in acht moeten worden genomen.